

Sygn. akt IV U 1/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2018 r. w Siedlcach na rozprawie

sprawy z odwołania A. C.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 23 listopada 2017 r. Nr (...)

oraz sprawy z odwołania J. C.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 23 listopada 2017 r. Nr (...)

o wysokość emerytur rolniczych

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 23 listopada 2017 r. Nr(...) i ustala, że A. C. jest uprawniony do wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej od dnia 01 grudnia 2017 r.;

II. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 23 listopada 2017 r. Nr (...) i ustala, że J. C. jest uprawniona do wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej od dnia 01 grudnia 2017 r.;

III. zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rzecz A. C. i J. C. kwoty po 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 1/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 23 listopada 2017r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie przepisów ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, od dnia 1 grudnia 2017r. wstrzymał wypłatę 100% części uzupełniającej emerytury J. C. z uwagi na prowadzenie przez wymienioną działalność rolniczej.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła J. C., która domagała się wypłaty części uzupełniającej emerytury. Ubezpieczona wskazała, że w wyniku spadkobrania po rodzicach, stała się współwłaścicielem gospodarstwa rolnego położonego w

A. gm. S., oddalonego o ok. 50 km od miejsca jej zamieszkania. Ubezpieczona z racji wieku oraz stanu zdrowia nie uprawia gruntów wchodzących w skład wyżej wymienionego gospodarstwa (odwołanie J. C., k.1 akt sprawy).

Decyzją z 23 listopada 2017r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie przepisów ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, od dnia 1 grudnia 2017r. wstrzymał wypłatę 100% części uzupełniającej emerytury rolniczej przyznanej A. C., ponieważ prowadzi on działalność rolniczą.

Odwołanie od w/w decyzji złożył A. C., który domagał się wypłaty części uzupełniającej emerytury. Ubezpieczony potwierdził, iż jego żona jest współwłaścicielem gospodarstwa rolnego położonego w A., wskazał natomiast, że z uwagi na wiek oraz stan zdrowia, ani ubezpieczony, ani jego małżonka nie uprawia gruntów wchodzących w skład powyższego gospodarstwa (odwołanie A. C., k.11 akt sprawy).

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, wskazując, iż skoro ubezpieczeni są współwłaścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej 1 ha, to część uzupełniająca emerytury powinna podlegać zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z uwagi na prowadzenie przez wymienionych działalności rolniczej (odpowiedzi organu rentowego na odwołania k.3-3v i 12-12v akt sprawy).

Sprawy z odwołań małżonków J. C. (sygn. akt IV U 1/18) i A. C. (sygn. akt IV U 12/18) zostały połączone do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą akt IV U 1/18 (postanowienie z 22 lutego 2018r. k.16 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

A. C., urodzony (...), na mocy decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 22 grudnia 2014r. miał przyznane prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 1 grudnia 2014r. bezterminowo (decyzja z 22 grudnia 2014r., k.174 akt rentowych). Od 5 grudnia 2016r., tj. od ukończenia wieku emerytalnego, A. C. jest uprawniony do emerytury rolniczej (decyzja Prezesa KRUS z 10 stycznia 2017r. k.223 akt rentowo-emerytalnych ubezpieczonego).

Małżonka A. C., urodzona (...), J. C., jest uprawniona do emerytury rolniczej od 1 lutego 2016r. (decyzja Prezesa KRUS z 16 lutego 2016r. k.16 akt emerytalnych oraz decyzja Prezesa KRUS z 13 grudnia 2016r. wykonująca wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z 8 listopada 2016r. sygn. akt IV U 294/16 k.35 akt emerytalnych ubezpieczonej).

W dniu 1 września 2017r., J. C. nabyła od siostry, K. S., do swojego majątku osobistego, udział w wysokości 5/80 części w spadku po bracie J. R. (1), udział w wysokości 1/10 części w spadku po matce E. R. oraz udział w wysokości 1/9 części w spadku po bracie J. R. (2) (wypis z aktu notarialnego umowy sprzedaży udziałów w spadku k.37-39v akt emerytalnych ubezpieczonej). Powyższe udziały w spadku obejmują udział we własności nieruchomości rolnych położonych w miejscowości A. gm. S. (okoliczność bezsporna).

W związku z nabyciem przez J. C. w/w udziałów w spadku, a tym samym udziału we współwłasności nieruchomości rolnych organ rentowy wydał w dniu 23 listopada 2017r. wymienione na wstępie uzasadnienia decyzje, w których wstrzymał wypłatę 100% części uzupełniającej emerytury J. C. oraz emerytury A. C. wskazując na prowadzenie przez nich działalności rolniczej (decyzja z 23 listopada 2017r. k.235 akt rentowo-emerytalnych ubezpieczonego oraz decyzja z 23 listopada 2017r. k.42 akt emerytalnych ubezpieczonej).

Ubezpieczeni mieszkają w N., oddalonych od A. o około 50 km. Ubezpieczeni nie prowadzą działalności rolniczej na nieruchomościach położonych w A.. Z uwagi na wiek cierpią na różnego rodzaju schorzenia przewlekłe, leczą się m. in. w poradni kardiologicznej. Ubezpieczona J. C. uiszcza podatek rolny związany z udziałami w prawie własności nieruchomości rolnych położonych w A. (dokumentacja medyczna ubezpieczonych k.31-34 akt sprawy, zeznania świadków: M. K., J. Z. i B. P. k. 36v-37 akt sprawy, zeznania ubezpieczonych k. 35v-36 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonych J. i A. C. okazały się uzasadnione i zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z art.28 ust.1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016r. poz. 277) wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust.2-8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą, przy czym zgodnie z ustępem 4 powyższego przepisu uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego.

Analizując okoliczności sprawy należy wskazać, że organ rentowy doszedł do błędnego wniosku, iż ubezpieczeni J. i A. C. prowadzą działalność rolniczą. Wynikało to z zastosowanego przez organ rentowy domniemania, że bycie współwłaścicielem lub małżonkiem współwłaściciela nieruchomości rolnej jest równoznaczne z prowadzeniem działalności rolniczej. W ocenie Sądu z przywołanego przepisu nie wynika, że przez sam fakt, iż emeryt/rencista lub jego małżonek jest właścicielem gospodarstwa rolnego, uzasadnione jest przyjęcie, że osoba uprawniona nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. W ocenie Sądu o tym, czy ubezpieczony prowadzi działalność rolniczą decyduje każdorazowo stan faktyczny, a zatem fakt, czy dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą. Na stanowisku takim stoi również Sąd Najwyższy (vide: uchwała SN z 6 maja 2004r., II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389).

Zebrany w sprawie materiał dowodowy dał podstawy do ustalenia, że J. i A. C. wbrew twierdzeniu organu rentowego nie prowadzą działalności rolniczej, a tym samym są uprawnieni do wypłaty części uzupełniającej emerytury rolniczej od dnia wstrzymania tej wypłaty, tj. od 1 grudnia 2017r. Z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu, opartych na zeznaniach ubezpieczonych i świadków, wynika, że ubezpieczona jest współwłaścicielem nieruchomości rolnej o powierzchni powyżej 1 ha położonej w A., która w rozumieniu przepisów o podatku rolnym oraz przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jest traktowana jako gospodarstwo rolne. Potwierdza to także zaświadczenie z Urzędu Gminy w S., w którym wskazano na przysługiwanie J. C. udziału w wysokości 5/18 części w prawie własności nieruchomości o powierzchni 1,68 ha, przy powierzchni przeliczeniowej 0,541 ha oraz udziału 5/9 w prawie własności nieruchomości o powierzchni 2,92 ha, z czego powierzchnia przeliczeniowa wynosi 1,0105 ha (k.234 akt rentowych). Możliwość zawieszenia wypłaty całości lub części świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników została uzależniona od prowadzenia działalności rolniczej, przy czym posiadanie tytułu własności gospodarstwa rolnego w świetle przepisów art.28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników stanowi tylko domniemanie prowadzenia działalności rolniczej, które może zostać obalone przez osoby uprawnione do świadczenia. Istotne jest bowiem rzeczywiste, faktyczne prowadzenie działalności rolniczej, a nie tylko legitymowanie się tytułem prawnym do nieruchomości rolnej. W niniejszej sprawie przeprowadzone postępowanie dowodowe w postaci zeznań świadków i ubezpieczonych wykazało, że ubezpieczeni faktycznie nie prowadzą na w/w nieruchomości działalności rolniczej. W ocenie Sądu przeprowadzone dowody nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności. Zeznania świadków są spójne, logiczne i korespondują ze sobą oraz z zeznaniami ubezpieczonych. Dodatkowym argumentem przemawiającym za tym, że ubezpieczeni nie prowadzą działalności rolniczej jest wiek ubezpieczonych (odpowiednio 68 i 64 lat) oraz stan ich zdrowia, który w przypadku A. C. skutkował uprzednim orzeczeniem trwałej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, co z kolei było podstawą do przyznania mu prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy na stałe. Na zły stan zdrowia uniemożliwiający pracę w gospodarstwie wskazywała także J. C.. Nie można pomijać, iż nieruchomość rolna położona w A. (inna nazwa C.) oddalona jest od miejsca zamieszkania ubezpieczonych (N.) o około 50 kilometrów. Również i ta okoliczność wiarygodnym czyni twierdzenia ubezpieczonych o zaprzestaniu prowadzenia działalności rolniczej. Mając bowiem na uwadze wiek oraz stan zdrowia ubezpieczonych jak również względy ekonomiczne związane m. in. z koniecznością odbycia podróży pomiędzy A. a N., nielogicznym byłoby twierdzenie, iż zajmują się oni działalnością rolniczą na gruntach oddalonych o około 50 km od ich miejsca zamieszkania. Sąd stwierdza, iż uprzednio toczyła się pod sygn. akt IV U 294/16 sprawa dotycząca wysokości emerytury rolniczej J. C. i renty rolniczej A. C.. W przywołanym postępowaniu Sąd ustalił, że ubezpieczeni pomimo przysługiwania im tytułu własności do nieruchomości rolnej położonej w N. o powierzchni powyżej 1 ha, nie prowadzą działalności rolniczej. Skoro zatem ubezpieczeni nie prowadzą działalności rolniczej na nieruchomościach położonych w miejscowości, w której zamieszkują, to tym

bardziej wiarygodne są ich twierdzenia, że działalności takiej nie prowadzą na nieruchomościach położonych około 50 km od miejsca ich zamieszkania.

Powyższej oceny nie podważa fakt uiszczenia podatku rolnego. Obowiązek uiszczania tej daniny jest powiązany z prawem własności (współwłasności) nieruchomości rolnej. Dlatego też fakt uiszczania podatku rolnego nie jest równoznaczny z prowadzeniem działalności rolniczej, wskazuje natomiast jedynie na istnienie tytułu prawnego do nieruchomości rolnej.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił obie zaskarżone decyzje i orzekł jak w sentencji wyroku.

W tej sytuacji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania powinno zostać oparte na wynikającej z art.98 §1 kpc zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu. Dlatego też, Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonych kwoty w wysokości określonej w §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz.1800 ze zm.).